

z dnia 22 czerwca 1995 r.

o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.**Rozdział 1****Przepisy ogólne**

Art. 1. 1. Zakwaterowanie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zwanych dalej „Siłami Zbrojnymi”, polega na:

- 1) stałym, tymczasowym lub przejściowym rozmieszczeniu:
 - a) żołnierzy i innych osób określonych w ustawie,
 - b) jednostek i instytucji wojskowych podległych Ministrom Obrony Narodowej i Spraw Wewnętrznych,
- 2) magazynowaniu lub przechowywaniu urządzeń, uzbrojenia, środków materiałowych i sprzętu wojskowego — w budynkach i lokalach oraz na gruntach będących własnością Skarbu Państwa, pozostających w zarządzie organów wojskowych lub powierzonych Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, uzyskanych czasowo na te cele od właściwych organów administracji rządowej, gmin, osób prawnych lub fizycznych.

2. Minister Obrony Narodowej, w drodze zarządzenia, określi:

- 1) normy rozmieszczenia jednostek i instytucji wojskowych oraz innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej, a także urządzeń, uzbrojenia, środków materiałowych i sprzętu wojskowego,
- 2) sposób zarządzania budynkami i gruntami przeznaczonymi na zakwaterowanie Sił Zbrojnych,
- 3) właściwość organów wojskowych w sprawach związanych z zakwaterowaniem Sił Zbrojnych.

Art. 2. 1. Rejonowe organy rządowej administracji ogólnej lub inne organy upoważnione na podstawie odrębnych przepisów, na wniosek organu wojskowego, przekazują mu w zarząd grunty stanowiące własność Skarbu Państwa bez pierwszej opłaty rocznej.

2. Przekazanie, o którym mowa w ust. 1, następuje w razie gdy organy wojskowe nie dysponują w określonej miejscowości dostateczną ilością gruntów niezbędnych na cele obronności i bezpieczeństwa państwa w rozumieniu przepisów o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości.

3. Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa oraz związane z nimi nieruchomości podlegają przekazaniu organom wojskowym na zasadach i w trybie określonym

w przepisach o lasach. Przekazaniu nie podlegają grunty objęte ochroną prawną.

Art. 3. 1. Nieruchomość lub jej część pozostająca w zarządzie organów wojskowych i uznana przez te organy za zbędną na cele obronności i bezpieczeństwa państwa podlega przejęciu przez rejonowy organ rządowej administracji ogólnej lub inny organ upoważniony na podstawie odrębnych przepisów, jeżeli wskazane zostaną przez jedną ze stron możliwości niezwłocznego zagospodarowania nieruchomości lub jej części.

2. Przejęcie nieruchomości lub jej części, o której mowa w ust. 1, następuje nieodpłatnie, po wykonaniu na koszt jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Obrony Narodowej następujących czynności:

- 1) oczyszczeniu przekazywanej nieruchomości lub jej części z niewybuchów i niewypałów,
- 2) rekultywacji gruntów,
- 3) rozbiórce obiektów budowlanych, które ze względów technicznych nie nadają się do dalszego użytkowania,
- 4) geodezyjnym rozgraniczeniu przekazywanej części nieruchomości,
- 5) uregulowaniu wszystkich wymaganych z jej tytułu należności na rzecz Skarbu Państwa, gmin, osób prawnych i fizycznych.

3. W razie niemożności zagospodarowania nieruchomości lub jej części w sposób określony w ust. 1, rejonowy organ rządowej administracji ogólnej lub inny organ upoważniony na podstawie odrębnych przepisów przejmuje ją z dniem 1 stycznia roku kalendarzowego, jeżeli wniosek o wygaśnięcie jej zarządu został złożony przez organ wojskowy do dnia 30 czerwca roku poprzedniego.

4. W szczególnie uzasadnionych wypadkach nieruchomości lub jej część, o której mowa w ust. 3, może być nadal administrowana przez organ wojskowy, nie dłużej jednak niż do końca następnego roku kalendarzowego. Szczegółowe warunki administrowania i tryb przekazywania nieruchomości lub jej części określa umowa zawarta między rejonowym organem rządowej administracji ogólnej lub innym organem upoważnionym na podstawie odrębnych przepisów a organem wojskowym. W okresie tym organ wojskowy jest zwolniony z należnych opłat i podatków, jeżeli nie zachodzą okoliczności, o których mowa w ust. 5.

5. W wypadkach, o których mowa w ust. 3 i 4, w okresie od dnia złożenia przez organ wojskowy wniosku o wygaśnięcie zarządu nieruchomości lub jej częścią do ustalonej w umowie daty jej przejęcia przez rejonowy organ rządowej administracji ogólnej lub inny organ upoważniony na podstawie odrębnych przepisów, nieruchomość ta lub jej część

może być udostępniona przez organ wojskowy osobom prawnym lub fizycznym na podstawie umowy najmu lub dzierżawy. Za budynki, lokale lub grunty wynajęte albo wydzierżawione organy wojskowe ponoszą opłaty za zarząd w wysokości 3% ich ceny. Przepisów tych nie stosuje się do lasów, o których mowa w art. 2 ust.3.

Art. 4. 1. Dowódca jednostki wojskowej może wprowadzić zakaz wstępu na grunty zajęte na zakwaterowanie Sił Zbrojnych lub wykorzystywane na cele obronności i bezpieczeństwa państwa, w uzgodnieniu z rejonowym organem rządowej administracji ogólnej. Zakaz wstępu nie dotyczy pracowników Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe” upoważnionych do nadzorowania i wykonywania czynności gospodarczo-leśnych, w zakresie i terminach uzgodnionych z dowódcą jednostki wojskowej.

2. Grunty objęte zakazem wstępu należy oznaczyć w sposób łatwo dostrzegalny.

3. Grunty objęte zakazem wstępu są wojskowymi terenami zamkniętymi w rozumieniu przepisów prawa budowlanego.

4. Wokół wojskowych terenów zamkniętych, na wniosek dowódcy jednostki wojskowej, mogą być ustanawiane strefy ochronne na podstawie przepisów o ochronie i kształtowaniu środowiska.

Art. 5. Przepisy art. 1—4 ustawy stosuje się również do jednostek wojskowych podporządkowanych Ministrowi Spraw Wewnętrznych, wykorzystujących nieruchomości na cele obronności i bezpieczeństwa państwa.

Rozdział 2

Zakwaterowanie zbiorowe żołnierzy

Art. 6. 1. Na zakwaterowanie zbiorowe żołnierzy przeznaczają się wspólne kwatery stałe będące pomieszczeniami mieszkalnymi w budynkach położonych na terenach zamkniętych.

2. Zakwaterowanie żołnierzy we wspólnych kwaterach stałych jest nieodpłatne.

Art. 7. 1. Wspólne kwatery stałe są przeznaczone na zakwaterowanie żołnierzy:

- 1) pełniących zasadniczą służbę wojskową,
- 2) pełniących nadterminową zasadniczą służbę wojskową,
- 3) odbywających przeszkolenie wojskowe,
- 4) odbywających ćwiczenia wojskowe,
- 5) pełniących czynną służbę wojskową jako służbę kandydacką,
- 6) zawodowych lub pełniących okresową służbę wojskową, będących słuchaczami szkół albo innych form szkolenia w wojsku.

2. Minister Obrony Narodowej, w drodze zarządzenia, określi normy zakwaterowania żołnierzy we wspólnych kwaterach stałych.

Rozdział 3

Gospodarowanie zasobami mieszkaniowymi i internatowo-hotelowymi

Art. 8. 1. Tworzy się państwową jednostkę organizacyjną pod nazwą „Wojskowa Agencja Mieszkaniowa”, zwaną dalej „Agencją”.

2. Nadzór nad Agencją sprawuje Minister Obrony Narodowej.

3. Agencja jest państwową osobą prawną.

4. Siedzibą Agencji jest miasto stołeczne Warszawa.

Art. 9. 1. Agencja działa na podstawie ustawy oraz statutu nadanego, w drodze rozporządzenia, przez Ministra Obrony Narodowej.

2. Statut Agencji reguluje w szczególności tworzenie oddziałów rejonowych i terenowych oraz ich szczegółową właściwość rzeczową i terytorialną, a także zasady udzielania pełnomocnictw w zakresie realizacji zadań własnych, jak również system kontroli wewnętrznej.

Art. 10. Organami Agencji są:

- 1) Rada Nadzorcza,
- 2) Prezes,
- 3) dyrektorzy oddziałów rejonowych,
- 4) dyrektorzy oddziałów terenowych.

Art. 11. 1. Organem nadzorczym Agencji jest Rada Nadzorcza, zwana dalej „Radą”, w której skład wchodzi przewodniczący i 10 członków, w tym przedstawiciele Ministrów: Finansów, Obrony Narodowej z uwzględnieniem przedstawicieli okręgów wojskowych i rodzajów Sił Zbrojnych oraz Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa.

2. Przewodniczącego Rady oraz jej członków powołuje na okres 4 lat i odwołuje Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z ministrami delegującymi swoich przedstawicieli.

3. Rada sprawuje nadzór nad działalnością Agencji, a w szczególności:

- 1) występuje z wnioskami w sprawie powołania lub odwołania Prezesa Agencji,
- 2) ocenia wykorzystanie środków finansowych, o których mowa w art. 19 ust. 2 pkt 4,
- 3) ocenia roczne plany finansowe oraz sprawozdania z rocznej działalności Agencji,
- 4) przedstawia propozycje dotyczące zakresu i lokalizacji budownictwa mieszkaniowego na potrzeby żołnierzy zawodowych, w uzgodnieniu z właściwymi organami wojskowymi.

Art. 12. 1. Agencją kieruje Prezes, powoływany i odwołany przez Ministra Obrony Narodowej.

2. Do zadań Prezesa Agencji należy w szczególności:

- 1) reprezentowanie Agencji na zewnątrz,
- 2) realizowanie zadań Agencji, o których mowa w art. 16,
- 3) w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej ustalanie rocznego planu finansowego Agencji i kierunków rozdysonowania środków finansowych, a także występowanie z wnioskami do Ministra Obrony Narodowej w sprawie wysokości dotacji budżetowej na realizację zadań określonych w art. 19 ust. 2 pkt 4,
- 4) przedstawianie Radzie Nadzorczej i Ministrowi Obrony Narodowej sprawozdania z rocznej działalności Agencji.

Art. 13. 1. Oddziałami rejonowymi i terenowymi kierują dyrektorzy powoływani i odwołani przez Prezesa Agencji w uzgodnieniu z właściwymi terytorialnie dowódcami okręgów wojskowych i rodzajów Sił Zbrojnych.

2. Oddziały rejonowe Agencji wykonują zadania własne i zlecone z zakresu administracji rządowej, związane w szczególności z obrotem i remontami nieruchomości pozostających w zasobach Agencji oraz inwestycjami polegającymi na budownictwie mieszkaniowym.

3. Oddziały terenowe Agencji wykonują zadania własne i zlecone z zakresu administracji rządowej, związane w szczególności z utrzymaniem nieruchomości pozostających w zasobach Agencji, a także z zakwaterowaniem stałym i tymczasowym żołnierzy zawodowych oraz wypłatą świadczeń pieniężnych wynikających z prawa do osobnej kwatery stałej.

4. W ramach wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej Prezes Agencji oraz dyrektorzy oddziałów rejonowych i terenowych wydają decyzje administracyjne w sprawach określonych w dalszych przepisach ustawy, na zasadach i w trybie wynikającym z przepisów o postępowaniu administracyjnym.

5. Organem wyższego stopnia w rozumieniu przepisów o postępowaniu administracyjnym są w stosunku do:

- 1) dyrektorów oddziałów rejonowych Agencji — Prezes Agencji,
- 2) dyrektorów oddziałów terenowych Agencji — dyrektorzy oddziałów rejonowych Agencji.

Art. 14. 1. Skarb Państwa powierza Agencji wykonywanie prawa własności i innych praw rzeczowych na jego rzecz w stosunku do gruntów, budynków i lokali mieszkalnych stanowiących, w dniu wejścia w życie ustawy, własność Skarbu Państwa, pozostających w zarządzie organów wojskowych:

- 1) wykorzystywanych na zakwaterowanie stałe i tymczasowe żołnierzy zawodowych,
- 2) zajętych pod urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej i społecznej, związane z nieruchomościami, o których mowa w pkt 1,
- 3) uznanych za zbędne na cele obronności i bezpieczeństwa państwa, jeżeli w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego są lub mogą być przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe.

2. Agencja gospodaruje nieruchomościami, o których mowa w ust. 1, zgodnie z przepisami o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości, z wyjątkiem przepisów dotyczących wywłaszczania nieruchomości.

Art. 15. 1. Agencja, obejmując we władanie składniki mienia Skarbu Państwa, o których mowa w art. 14 ust. 1, wstępuje w prawa i obowiązki z nimi związane w stosunku do Skarbu Państwa oraz osób trzecich.

2. Mienie nabyte przez Agencję w celu zapewnienia funkcjonowania Biura Prezesa Agencji oraz oddziałów rejonowych i terenowych stanowi jej własność.

Art. 16. 1. Zadaniami własnymi Agencji są w szczególności:

- 1) gospodarowanie powierzonym mieniem Skarbu Państwa w trybie określonym w art. 17,
- 2) obrót nieruchomościami, o których mowa w art. 14 ust. 1, w tym sprzedaż zasobów mieszkaniowych oraz związanej z nimi infrastruktury technicznej i społecznej,
- 3) dokonywanie remontów i modernizacji budynków mieszkalnych i internatowo-hotelowych oraz związanej z nimi infrastruktury technicznej i społecznej.

2. Agencja wykonuje powierzone jej przez Ministra Obrony Narodowej zadania zleczone w zakresie gospodarki mieszkaniowej i internatowo-hotelowej oraz wspierania rozwoju budownictwa mieszkaniowego i modernizacji zasobów mieszkaniowych, a w szczególności dotyczące:

- 1) tworzenia warunków sprzyjających racjonalnemu wykorzystaniu zasobów mieszkaniowych i internatowo-hotelowych,
- 2) planowania i realizowania procesu inwestycyjnego budownictwa mieszkaniowego na potrzeby żołnierzy zawodowych,
- 3) wypłacania osobom uprawnionym świadczeń pieniężnych, na które Agencja otrzymuje dotację budżetową,
- 4) przydziału osobnych kwater stałych, o których mowa w art. 30, oraz zawierania umów najmu lokali mieszkalnych i użytkowych,
- 5) innych zadań z zakresu administracji rządowej w spra-

wach gospodarki mieszkaniowej, określonych w przepisach o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości, o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych oraz o własności lokali, a także niniejszej ustawy.

Art. 17. Agencja gospodaruje mieniem poprzez:

- 1) sprzedaż osobnych kwater stałych i lokali mieszkalnych, na zasadach określonych w rozdziale 6,
- 2) zawieranie umów sprzedaży, dzierżawy, najmu lub użyczenia lokali użytkowych oraz elementów infrastruktury technicznej i społecznej,
- 3) zlecenie, w trybie określonym w przepisach Kodeksu cywilnego, organom wojskowym i innym osobom prawnym lub fizycznym administrowania całością albo częścią mienia, a także realizacji innych czynności wynikających z zadań Agencji, na podstawie umowy, za wynagrodzeniem, przez czas oznaczony,
- 4) nieodpłatne przekazywanie organom gminy lub innym osobom prawnym budynków mieszkalnych, w których większość lokali jest zamieszkiwana przez osoby nie będące żołnierzami zawodowymi,
- 5) bezprzetargową sprzedaż gruntów spółdzielni lub spółce budownictwa mieszkaniowego, których wyłącznymi członkami lub udziałowcami są osoby uprawnione do kwatery lub pracownicy wojska.

Art. 18. 1. Przejęcie przez Agencję praw i obowiązków wynikających z wykonywania prawa własności w stosunku do mienia, o którym mowa w art. 14, powinno nastąpić nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia utworzenia Agencji.

2. Podstawą przekazania nieruchomości oraz innych składników mienia są protokoły zdawczo-odbiorcze, sporządzone przez organ wojskowy i Agencję.

3. Protokół zdawczo-odbiorczy powinien zawierać spis przejmowanych nieruchomości wraz z ich częściami składowymi i przynależnościami. Spisu dokonuje się według zasad prowadzenia rachunkowości.

4. Agencja jest obowiązana zawiadomić rejonowy organ rządowej administracji ogólnej, w terminie 14 dni, o sporządzeniu protokołu zdawczo-odbiorczego.

5. Protokół zdawczo-odbiorczy stanowi podstawę do wydania decyzji o wygaśnięciu zarządu ustanowionego na rzecz organów wojskowych.

6. Z dniem uprawomocnienia się decyzji o wygaśnięciu zarządu nieruchomościami Agencja przejmuje zobowiązania związane z przekazanym mieniem wraz ze środkami finansowymi przewidzianymi w planie finansowym do końca roku kalendarzowego na utrzymanie przekazanego mienia, kontynuację inwestycji i remontów, wypłatę świadczeń pieniężnych wynikających z ustawy, przypadające w dniu podpisania protokołu zdawczo-odbiorczego.

Art. 19. 1. Agencja prowadzi samodzielną gospodarkę finansową.

2. Przychodami Agencji są:

- 1) wpływy z opłat czynszowych za kwatery i lokale mieszkalne oraz za najem i dzierżawę lokali użytkowych, a także dzierżawę gruntów,
- 2) należności z tytułu sprzedaży kwater, lokali mieszkalnych i użytkowych,
- 3) przychody z działalności gospodarczej,
- 4) dotacje budżetowe, ustalane corocznie przez Ministra Obrony Narodowej, na realizację zadań określonych w art. 16 ust. 2 pkt 2, art. 24 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 1, art. 35 ust. 2, art. 39 ust. 1, art. 42 ust. 3, art. 48 ust. 1, art. 53 ust. 1 i art. 88 ust. 2,
- 5) inne przychody.

3. Agencja prowadzi rachunkowość według zasad określonych w przepisach o rachunkowości.

4. Nadwyżki środków finansowych w danym roku kalendarzowym przechodzą na rok następny i przeznaczone są na realizację zadań Agencji.

5. W celu pełnego pokrycia wydatków Agencja może zaciągać kredyty.

6. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Finansów, w drodze rozporządzenia, określi szczegółowe zasady gospodarki finansowej Agencji.

Art. 20. 1. Prezes Agencji określi zasady wynagradzania pracowników Agencji.

2. Wynagrodzenie Prezesa Agencji ustala Minister Obrony Narodowej.

3. Żołnierzom zawodowym pełniącym czynną służbę wojskową na stanowiskach służbowych w Agencji przysługuje uposażenie i świadczenia przewidziane w odrębnych przepisach.

Rozdział 4

Zakwaterowanie stałe żołnierzy zawodowych

Art. 21. 1. Na zakwaterowanie żołnierzy zawodowych, pełniących czynną służbę wojskową jako służbę stałą, są przeznaczane osobne kwatery stałe, zwane dalej „kwatarami”.

2. Kwaterą jest samodzielny lokal mieszkalny w rozumieniu przepisów o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych.

3. Kwatera zasiedlona przez osobę inną niż określona w art. 24 ust. 1 stanowi lokal mieszkalny w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 22. 1. Prawo do kwatery przysługuje żołnierzowi zawodowemu od dnia powołania go do czynnej służby wojskowej pełnionej jako służba stała. Prawo to przysługuje również żołnierzowi zawodowemu przeniesionemu w stan nieczynny.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy żołnierzy zawodowych pełniących czynną służbę wojskową w okresie próbnym oraz słuchaczy akademii wojskowych mianowanych w czasie odbywania studiów na pierwszy stopień oficerski. Żołnierzom pełniącym służbę w okresie próbnym prawo do kwatery przysługuje z pierwszym dniem po zakończeniu tego okresu, a absolwentom akademii wojskowych — z dniem wyznaczenia na pierwsze stanowisko służbowe.

3. Żołnierzom zawodowym pełniącym czynną służbę wojskową jako służbę stałą i innym osobom zajmującym kierownicze stanowiska w Ministerstwie Obrony Narodowej można przydzielić kwaterę funkcyjną na czas zajmowania określonego stanowiska służbowego. Do kwarter tych nie stosuje się norm powierzchni mieszkalnej. Żołnierz otrzymujący kwaterę funkcyjną może zachować prawo do dotychczas zajmowanej kwatery. Przepisy art. 36 stosuje się odpowiednio.

4. Minister Obrony Narodowej, w drodze rozporządzenia, określi wykaz stanowisk służbowych uprawniających do zajmowania kwater funkcyjnych oraz strukturę tych kwater.

5. Kwaterę przydziela się w garnizonie, w którym żołnierz pełni służbę, lub za zgodą dowódcy jednostki wojskowej w miejscowości pobliskiej, jeżeli istnieje z niej dogodny dojazd publicznymi środkami transportu do miejsca pełnienia służby.

6. Za miejscowość pobliską uważa się miejscowość, do której czas dojazdu publicznymi środkami transportu przewidziany w rozkładzie jazdy, łącznie z przesiadkami, nie przekracza w obie strony dwóch godzin, licząc od stacji (przy-

stanku) najbliższej miejsca pełnienia służby do stacji (przystanku) najbliższej miejsca zamieszkania. Do czasu tego nie wlicza się dojazdu do i od stacji (przystanku) w obrębie miejscowości, z której żołnierz dojeżdża, oraz miejscowości, w której wykonuje obowiązki służbowe.

Art. 23. 1. Żołnierz zawodowy zwolniony z czynnej służby wojskowej, pełnionej jako służba stała, zachowuje prawo do kwatery, jeżeli nabył uprawnienia do:

- 1) emerytury wojskowej,
- 2) wojskowej renty inwalidzkiej z tytułu inwalidztwa pozostającego w związku ze służbą wojskową.

2. W razie śmierci:

- 1) żołnierza zawodowego pełniącego czynną służbę wojskową jako służbę stałą:
 - a) spełniającego warunki wymagane do uzyskania emerytury wojskowej lub wojskowej renty inwalidzkiej z tytułu inwalidztwa pozostającego w związku ze służbą wojskową albo
 - b) którego śmierć pozostaje w związku ze służbą wojskową,

2) emeryta lub rencisty, o którym mowa w ust. 1

— prawo do kwatery nabywają wspólnie zamieszkali w kwaterze z żołnierzem, emerytem lub rencistą, w dniu jego śmierci, członkowie rodziny uprawnieni do wojskowej renty rodzinnej.

3. Prawo do kwatery, o którym mowa w ust. 2, dotyczy jednej wspólnej kwatery i przysługuje przez czas posiadania uprawnień do wojskowej renty rodzinnej.

4. Zachowanie lub nabycie uprawnień, o których mowa w ust. 1 i 2, stwierdza szef wojskowego biura emerytalnego w formie decyzji administracyjnej.

Art. 24. 1. Prawo do kwatery realizuje się na wniosek żołnierza zawodowego, o którym mowa w art. 22 ust. 1 i 3, jak również osoby, o której mowa w art. 23 ust. 1 i 2, zwanych dalej „osobami uprawnionymi”, przez:

- 1) przydział kwatery albo
- 2) wypłacenie ekwiwalentu pieniężnego w zamian za rezygnację z kwatery.

2. Do czasu realizacji prawa do kwatery żołnierz zawodowy otrzymuje:

- 1) świadczenie finansowe umożliwiające pokrycie kosztów najmu lokalu mieszkalnego na zasadach określonych w dalszych przepisach albo
- 2) zakwaterowanie tymczasowe w budynkach lub kwaterach będących w zasobach Agencji.

3. Przydział kwatery może nastąpić wyłącznie w okresie pełnienia zawodowej służby wojskowej jako służby stałej, w tym pozostawania w stanie nieczynnym.

4. Jeżeli do czasu zwolnienia z zawodowej służby wojskowej pełnionej jako służba stała żołnierzowi nie przydzielono kwatery lub nie wypłacono ekwiwalentu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, z dniem zwolnienia ze służby wypłaca się mu ten ekwiwalent. Przepis art. 47 stosuje się odpowiednio.

Art. 25. 1. Żołnierz zawodowy zwolniony z czynnej służby wojskowej pełnionej jako służba kontraktowa zachowuje uprawnienia do świadczenia, o którym mowa w art. 49 ust. 1 pkt 2, jeżeli zachodzą okoliczności określone w art. 23 ust. 1 pkt 2. Prawo to przysługuje przez czas posiadania uprawnień do wojskowej renty inwalidzkiej, jednak nie dłużej niż przez okres najmu lokalu mieszkalnego zajmowanego w dniu zwolnienia ze służby kontraktowej.

2. W razie śmierci żołnierza zawodowego pełniącego czynną służbę wojskową jako służbę kontraktową, którego śmierć pozostaje w związku ze służbą wojskową, prawo do świadczenia, o którym mowa w art. 49 ust. 1 pkt 2, nabywają członkowie rodziny uprawnieni do wojskowej renty rodzinnej, jeżeli świadczenie to było wypłacane żołnierzowi przed śmiercią. Prawo to przysługuje przez czas posiadania uprawnień do wojskowej renty rodzinnej po żołnierzu, jednak nie dłużej niż przez okres najmu lokalu mieszkalnego dotychczas zajmowanego.

3. Przepis art. 23 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 26. 1. Przy ustalaniu powierzchni mieszkalnej kwatery przysługującej żołnierzowi zawodowemu uwzględnia się jego stopień wojskowy lub zajmowane stanowisko służbowe oraz stan rodzinny. Norma powierzchni mieszkalnej przysługująca osobie uprawnionej do kwatery, z jednego tytułu, wynosi 7—10 m².

2. Członkami rodziny żołnierza, których uwzględnia się przy ustalaniu przysługującej powierzchni mieszkalnej kwatery, są:

- 1) małżonek,
- 2) dzieci własne, przysposobione oraz przyjęte na wychowanie na podstawie orzeczenia sądu opiekuńczego, jak również dzieci małżonka, zwane dalej „dziećmi”, do czasu zawarcia związku małżeńskiego, nie dłużej jednak niż do dnia ukończenia 25 lat życia, chyba że przed tym dniem stały się inwalidami I lub II grupy i nie zawarły związku małżeńskiego. Ograniczenia wieku dziecka lub stanu cywilnego nie stosuje się przy przenoszeniu żołnierza zawodowego do innej miejscowości.

3. Żołnierzowi zawodowemu, który zawarł związek małżeński, przyznaje się powierzchnię mieszkalną według normy przysługującej przyszłemu dziecku, jeżeli on lub małżonek, niezależnie od ich wieku, nie posiada dzieci.

4. Przy ustalaniu powierzchni mieszkalnej kwatery uwzględnia się uprawnienia do dodatkowej powierzchni mieszkalnej przyznane na stałe ze względu na stan zdrowia emerytom i rencistom wojskowym do stopnia kapitana włącznie, jak również członkom rodziny żołnierzy zawodowych, emerytów i rencistów wojskowych.

5. W razie zbiegu uprawnień do dodatkowej powierzchni mieszkalnej przysługującej członkom rodziny, uprawnienie takie może być realizowane tylko w stosunku do jednej osoby.

6. Uprawnień do dodatkowej powierzchni mieszkalnej nie realizuje się, jeżeli liczba pokoi w zajmowanej kwaterze odpowiada liczbie zamieszkujących w tej kwaterze osób uprawnionych i uwzględnionych przy ustalaniu jej powierzchni mieszkalnej, chyba że zajmowana kwatera nie odpowiada minimalnej normie powierzchni mieszkalnej.

7. Minister Obrony Narodowej, w drodze rozporządzenia, określi normy powierzchni mieszkalnej przysługującej osobie uprawnionej do kwatery oraz osobom uwzględnianym przy jej przydziale, a także może podwyższyć górną granicę normy, o której mowa w ust. 1.

Art. 27. Przyznanie emerytury wojskowej, wojskowej renty inwalidzkiej lub wojskowej renty rodzinnej w trybie wyjątkowym, przewidzianym w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin, nie powoduje powstania prawa do kwatery ani świadczeń wynikających z tego prawa.

Art. 28. 1. W razie orzeczenia rozwodu małżonków zajmujących kwaterę, mogą oni zamieszkiwać w tej kwaterze, z wyjątkiem kwater w budynkach, o których mowa w art. 55 ust. 2 pkt 1—3.

2. W wypadku zajmowania kwatery w budynku określonym w art. 55 ust. 2 pkt 1—3:

- 1) rozwiedzionym małżonkom przysługuje:
 - a) żołnierzowi zawodowemu, emerytowi i renciście wojskowemu — kwatera,
 - b) byłemu małżonkowi osoby określonej pod lit. a) — lokal zamienny w rozumieniu przepisów o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych — zgodnie z uprawnieniami posiadanymi przez nich w dniu uprawomocnienia się wyroku orzekającego rozwód,
- 2) rozwiedzionym osobom, innym niż wymienione w art. 24 ust. 1, przysługuje jeden lokal zamienny.

3. Rozwiedzionemu żołnierzowi zawodowemu, emerytowi lub renciście wojskowemu oraz osobie określonej w art. 23 ust. 2, zajmującej, w dniu uprawomocnienia się wyroku orzekającego rozwód, kwaterę znajdującą się w budynku innym niż wymieniony w art. 55 ust. 2 pkt 1—3, nie przydziela się nowej kwatery, jeżeli nie zachodzą okoliczności, o których mowa w ust. 4.

4. Jeżeli powierzchnia mieszkalna zajmowanej kwatery jest mniejsza od minimalnej powierzchni przysługującej osobie uprawnionej w dniu uprawomocnienia się wyroku orzekającego rozwód, dyrektor oddziału terenowego Agencji przydziela jedną kwaterę, jako lokal zamienny, odpowiadającą ich łącznym uprawnieniom — do dyspozycji rozwiedzionych małżonków albo wypłaca osobie uprawnionej ekwiwalent pieniężny, o którym mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2, w wysokości odpowiadającej niedoborowi norm powierzchni mieszkalnej.

5. W wypadkach, o których mowa w ust. 3 i 4, zajmowana kwatera może być zamieniona przez strony w własnym zakresie. W takim wypadku dyrektor oddziału terenowego Agencji przydziela kwaterę lub oddaje w najem lokal mieszkalny wskazanej osobie.

6. Minister Obrony Narodowej, w drodze rozporządzenia, określi szczegółowe warunki i tryb rozkwatrowania osób rozwiedzionych,

Art. 29. 1. W szczególnie uzasadnionych wypadkach dyrektor oddziału terenowego Agencji może wynająć pracownikowi zatrudnionemu w jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Obrony Narodowej lokal mieszkalny, przeznaczony na stałe zakwaterowanie żołnierzy zawodowych.

2. W sytuacji wyjątkowej lokal mieszkalny, przeznaczony na stałe zakwaterowanie żołnierzy zawodowych, może być, za zgodą Ministra Obrony Narodowej, wynajęty innej osobie niż określona w ust. 1.

3. Do osób, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się odpowiednio przepisy o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 30. 1. Decyzję o przydziale kwatery osobie uprawnionej wydaje dyrektor oddziału terenowego Agencji.

2. Z osobami innymi niż wymienione w ust. 1 dyrektor oddziału terenowego Agencji zawiera umowę najmu.

Art. 31. Kwatera lub lokal mieszkalny nie mogą być oddane w podnajem lub użyczenie w całości lub części bez zgody dyrektora oddziału terenowego Agencji.

Art. 32. 1. Dyrektor oddziału terenowego Agencji jest obowiązany przekazać kwaterę lub lokal mieszkalny wyremontowane wraz z pomieszczeniami przynależnymi oraz sprawnie działającymi instalacjami i urządzeniami technicznymi należącymi do ich wyposażenia.

2. Przekazanie kwatery lub lokalu mieszkalnego osobie uprawnionej lub najemcy następuje na podstawie protokołu, w którym określa się stan techniczny kwatery lub lokalu mieszkalnego oraz stopień zużycia znajdujących się w nich urządzeń technicznych. Protokół ten jest podstawą rozliczeń dokonywanych przy zwolnieniu kwatery lub lokalu mieszkalnego.

3. Osoba zajmująca kwatery lub lokal mieszkalny ponosi pełne koszty zużycia zamontowanych w nich urządzeń technicznych, z zastrzeżeniem ust. 2.

4. Osoba zajmująca kwatery lub lokal mieszkalny jest obowiązana używać ich zgodnie z przeznaczeniem i z należytą starannością oraz stosować się do regulaminu porządku domowego.

5. Bez zgody dyrektora oddziału terenowego Agencji nie wolno czynić zmian naruszających strukturę lub konstrukcję kwatery, lokalu mieszkalnego lub budynku.

6. Ulepszenie standardu technicznego kwatery lub lokalu mieszkalnego wymaga zgody dyrektora oddziału terenowego Agencji. Sposób rozliczenia nakładów z tego tytułu określa się w umowie zawartej między osobą uprawnioną lub najemcą a dyrektorem oddziału terenowego Agencji przed dokonaniem robót.

Art. 33. 1. W razie konieczności natychmiastowego usunięcia awarii grożącej bezpośrednio powstaniem znacznych szkód w budynku, osoba uprawniona lub najemca są obowiązani do bezzwłocznego udostępnienia zajmowanej kwatery lub lokalu mieszkalnego w celu usunięcia awarii.

2. Jeżeli osoba uprawniona lub najemca są nieobecni albo bezzasadnie odmawiają udostępnienia kwatery lub lokalu mieszkalnego w celu usunięcia awarii, przedstawiciele Agencji mają prawo wejść do kwatery lub lokalu mieszkalnego w obecności wojskowego organu porządkowego.

3. W razie otwarcia kwatery lub lokalu mieszkalnego pod nieobecność pełnoletnich mieszkańców, Agencja jest obowiązana sporządzić protokół z przeprowadzonych czynności oraz zabezpieczyć mieszkanie i znajdujące się w nim mienie do czasu przybycia osoby uprawnionej lub najemcy.

Art. 34. 1. Osoby zajmujące kwatery lub lokal mieszkalny są obowiązane udostępnić je Agencji, w uzgodnionym terminie, w celu dokonania przeglądu technicznego albo napraw obciążających Agencję lub osobę uprawnioną, lub najemcę, jeżeli mimo uprzedniego wezwania nie dokonali oni napraw w wyznaczonym terminie.

2. Po zakończeniu naprawy Agencja jest obowiązana doprowadzić kwatery lub lokal mieszkalny do stanu, w jakim znajdowały się one w chwili udostępnienia. Nie dotyczy to wypadków, w których dokonanie naprawy obciążało osoby uprawnione lub najemców.

3. Jeżeli rodzaj naprawy tego wymaga, a konieczność naprawy nie powstała z winy mieszkańców kwatery lub lokalu mieszkalnego, powinni oni opróżnić kwatery lub lokal mieszkalny i przenieść się na koszt Agencji do wskazanego im na oznaczony i podany do wiadomości czas trwania remontu, nie dłużej jednak niż rok, innego lokalu zamiennego.

4. W wypadkach, o których mowa w ust. 3, dyrektor oddziału terenowego Agencji może zaproponować i, za zgodą osoby uprawnionej lub najemcy, przydzielić na stałe inną kwatery lub lokal mieszkalny odpowiadające uprawnieniom tej osoby.

5. Właściciel lokalu mieszkalnego, znajdującego się w budynku będącym w zasobach Agencji, jest obowiązany udostępnić lokal w celu wykonania napraw obciążających Agencję lub usunięcia awarii. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

6. Koszty naprawy uszkodzeń powstałych w kwaterze lub lokalu mieszkalnym albo w urządzeniach służących do wspólnego użytku mieszkańców obciążają osobę uprawnioną lub najemcę, jeżeli uszkodzenia powstały z ich winy. Odpowiedzialność osoby uprawnionej i najemcy oraz pełnoletnich osób stale z nimi zamieszkujących jest solidarna.

Art. 35. 1. Agencja jest obowiązana zapewnić sprawne działanie znajdujących się w budynku instalacji i urządzeń

technicznych oraz pomieszczeń służących do wspólnego użytku mieszkańców.

2. Agencja wykonuje remont kwatery lub lokalu mieszkalnego tylko przy ich ponownym zasiedlaniu. Za wykonane roboty malarskie i konserwacyjne, na wniosek osoby uprawnionej lub najemcy, dyrektor oddziału terenowego Agencji wypłaca ekwiwalent konserwacyjny.

3. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Finansów, w drodze rozporządzenia, określi wysokość oraz szczegółowe zasady i tryb przyznawania i wypłacania ekwiwalentu konserwacyjnego.

Art. 36. 1. Osoby, które zajmują kwatery lub lokale mieszkalne na podstawie decyzji o przydziale lub umowy najmu w budynkach pozostających w zasobach Agencji, gmin lub Skarbu Państwa, uiszczają czynsz i opłaty za świadczenia uzyskiwane od wynajmującego w wysokościach, terminach i na zasadach obowiązujących dla lokali mieszkalnych stanowiących własność Skarbu Państwa.

2. Osoba uprawniona zajmująca kwatery w budynku stanowiącym własność osoby fizycznej lub prawnej albo w budynku, w którym część lokali mieszkalnych została wykupiona, uiszcza czynsz i opłaty Agencji według zasad określonych w ust. 1. Agencja wnosi stosowne należności na rzecz właściciela lub zarządcy tego budynku.

Art. 37. 1. Czynsz i opłaty z tytułu zajmowania kwatery lub lokalu mieszkalnego, nie uiszczone w ustalonym terminie płatności, podlegają wraz z odsetkami za zwłokę przymusowemu ściągnięciu na podstawie tytułu wykonawczego, w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, a w stosunku do osób nieuprawnionych do kwatery — w trybie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.

2. Za zapłatę czynszu i opłat z tytułu zajmowania kwatery lub lokalu mieszkalnego odpowiadają solidarnie pełnoletnie osoby stale w niej zamieszkujące.

Art. 38. 1. Osobom, które nie uiszczają czynszu i opłat z tytułu zajmowania kwatery lub lokalu mieszkalnego przez łączny okres dłuższy niż trzy miesiące, dyrektor oddziału terenowego Agencji wskazuje inną kwatery lub lokal mieszkalny.

2. W wypadku odmowy przyjęcia wskazanej kwatery lub lokalu mieszkalnego i dalszego niewnoszenia czynszu i opłat przez kolejne trzy miesiące, dyrektor oddziału terenowego Agencji zarządza przymusowe przekwaterowanie tych osób wraz z wszystkimi wspólnie zamieszkującymi osobami do lokalu socjalnego w rozumieniu przepisów o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych albo do kwatery zastępczej, o której mowa w art. 50 ust. 3 i 4. Przepis art. 45 stosuje się odpowiednio.

Art. 39. 1. Osobom uprawnionym, niezależnie od rodzaju zajmowanego lokalu mieszkalnego, przysługuje równoważnik mieszkaniowy.

2. Równoważnik nie przysługuje osobom, które skorzystały z ekwiwalentu pieniężnego (pomocy finansowej), o którym mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2, albo nabyły zajmowaną kwatery w trybie art. 58.

3. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Finansów, w drodze rozporządzenia, określi szczegółowe zasady ustalania wysokości i tryb przyznawania równoważnika mieszkaniowego.

Art. 40. 1. Osobom uprawnionym nie przydziela się kwatery w wypadku:

- 1) wypłacenia ekwiwalentu pieniężnego, o którym mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2,
- 2) udzielenia pomocy finansowej na budownictwo mieszkaniowe na podstawie dotychczasowych przepisów,
- 3) określonym w art. 24 ust. 4.

2. Jeżeli osobie uprawnionej lub jej małżonkowi przysługuje spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego albo są oni właścicielami domu mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego nabytego bez pomocy finansowej, o której mowa w ust. 1 pkt 2, prawo do kwatery tej osoby realizuje się poprzez wypłacenie ekwiwalentu pieniężnego określonego w art. 24 ust. 1 pkt 2.

Art. 41. 1. Żołnierz zawodowy i osoby wspólnie z nim zamieszkujące są obowiązane przekazać do dyspozycji Agencji dotychczas zajmowaną kwaterę, jeżeli żołnierz:

- 1) otrzymał ekwiwalent pieniężny w zamian za rezygnację z kwatery,
- 2) otrzymał pomoc finansową na budownictwo mieszkaniowe, udzieloną na podstawie dotychczasowych przepisów; przepis art. 47 ust. 8 stosuje się odpowiednio,
- 3) został przeniesiony do innej miejscowości i przydzielono mu w tej lub pobliskiej miejscowości kwaterę lub kwaterę zastępczą,
- 4) został przeniesiony do innej jednostki wojskowej lub na inne stanowisko służbowe w tej samej miejscowości, a zajmowana dotychczas kwatera była przydzielona na czas zajmowania odpowiedniego stanowiska służbowego, w tym również w trybie art. 22 ust. 3, lub w wypadku pełnienia służby w określonej jednostce wojskowej i gdy przydzielono mu inną kwaterę odpowiadającą jego uprawnieniom,
- 5) został zwolniony z zawodowej służby wojskowej, a kwaterę przydzielono mu na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów tylko na czas pełnienia służby w tej miejscowości,
- 6) zajmuje kwaterę znajdującą się w budynku o charakterze użytkowym albo w budynku przeznaczonym do rozbioru lub przebudowy i przydzielono mu inną kwaterę, odpowiadającą jego uprawnieniom,
- 7) zajmuje kwaterę znajdującą się w budynku stanowiącym własność osoby prawnej lub fizycznej i przydzielono mu inną kwaterę, odpowiadającą jego uprawnieniom,
- 8) posiada on i jego małżonek oddzielne kwatery, z których jedna odpowiada co najmniej ich uprawnieniom; w takim wypadku przysługuje im prawo wyboru kwatery,
- 9) otrzymał kwaterę odpowiadającą jego uprawnieniom w wypadku, o którym mowa w art. 28 ust. 2 pkt 1 lit. a),
- 10) dokonał wypowiedzenia stosunku służbowego w okresie służby obowiązkowej.

2. Osoba, o której mowa w art. 23 ust. 1 lub 2, jest obowiązana przekazać do dyspozycji Agencji dotychczas zajmowaną kwaterę, jeżeli:

- 1) występują odpowiednio okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 lub 5—9,
- 2) zajmowana kwatera znajduje się w budynku, o którym mowa w art. 55 ust. 2, a osobie tej przydzielono kwaterę odpowiadającą jej uprawnieniom.

3. Osoby inne niż wymienione w ust. 1 i 2, zajmujące lokale mieszkalne w zasobach Agencji, są obowiązane przekazać do jej dyspozycji te lokale w razie posiadania lub uzyskania przez nie albo ich małżonków innego lokalu mieszkalnego.

4. W wypadku gdy żołnierz zawodowy i jego małżonek posiadają odrębne lokale mieszkalne w garnizonie, w którym żołnierz pełni służbę, i za jeden z tych lokali uiszczają czynsz regulowany, są obowiązani przekazać ten lokal do dyspozycji właściciela (zarządcy) nieruchomości.

5. W stosunku do osób, o których mowa w art. 23 ust. 1 lub 2, przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio, niezależnie od miejscowości, w której posiadają lokal.

Art. 42. 1. W wypadkach określonych w art. 38, 41, 43 i 44 dyrektor oddziału terenowego Agencji wydaje decyzje o zwolnieniu kwatery lub wypowiedza umowę najmu.

2. W wypadku gdy żołnierz buduje lub remontuje dom mieszkalny, decyzje, o których mowa w ust. 1, dotyczące wypadków określonych w art. 41 ust. 1 pkt 1 lub 2, mogą być wydane po upływie terminu określonego w umowie, o której mowa w art. 47 ust. 1.

3. Koszty przekwaterowania w wypadkach określonych w art. 41 ust. 1 pkt 6 i 7 ponosi Agencja.

4. Po uprawomocnieniu się decyzji lub upływie terminu wypowiedzenia, o których mowa w ust. 1, dyrektor oddziału terenowego Agencji zarządza przymusowe przekwaterowanie.

Art. 43. 1. Jeżeli osoba zwalniana kwaterę lub lokal mieszkalny pozostawi w nich osoby wspólnie zamieszkujące, dyrektor oddziału terenowego Agencji wzywa do dobrowolnego opuszczenia zajmowanej kwatery lub lokalu mieszkalnego w wyznaczonym terminie, a następnie zarządza przymusowe przekwaterowanie pozostawionych osób do nowego miejsca zamieszkania tej osoby, na jej koszt.

2. W wypadku przeniesienia żołnierza zawodowego do innej miejscowości i przydzielenia mu tam kwatery, jeżeli dotychczas zamieszkujące osoby nie przenoszą się wraz z nim i utraciły uprawnienie do powierzchni mieszkalnej przydzielonej kwatery, dyrektor oddziału terenowego Agencji przydziela im lokal socjalny.

Art. 44. 1. Żołnierze zwolnieni z zawodowej służby wojskowej pełnionej jako służba stała, którzy nie zachowują prawa do kwatery, członkowie rodzin zmarłych żołnierzy oraz emerytów i rencistów wojskowych, którzy nie nabywają prawa do kwatery, oraz inne osoby, których prawo do kwatery wygasło, mogą zamieszkiwać w dotychczasowym lokalu na podstawie umowy najmu zawartej z dyrektorem oddziału terenowego Agencji. Jeżeli osoby te odmawiają zawarcia umowy, podlegają przymusowemu przekwaterowaniu do lokalu socjalnego na ich koszt.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, zajmujące lokal mieszkalny w budynku określonym w art. 55 ust. 2 pkt 1—3, podlegają przymusowemu przekwaterowaniu do lokalu zamieszkalnego.

Art. 45. Przymusowego przekwaterowania z lokali pozostających w zasobach Agencji dokonuje organ egzekucyjny na wniosek dyrektora oddziału terenowego Agencji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 46. 1. W stosunku do najemców, którzy wykarczają w sposób rażący lub uporczywy przeciwko porządkowi domowemu, czyniąc uciążliwym korzystanie z innych lokali, dyrektor oddziału terenowego Agencji może, za wypowiedzeniem, rozwiązać umowę najmu, zapewniając lokal socjalny, albo wystąpić do sądu o pozbawienie prawa zajmowania tego lokalu mieszkalnego.

2. W razie samowolnego zajęcia kwatery przedstawiciel Agencji w asyście wojskowego organu porządkowego lub policji dokonuje usunięcia osób, które zajęły kwaterę, na ich koszt bez obowiązku dostarczenia lokalu mieszkalnego.

Art. 47. 1. Ekwiwalent pieniężny, o którym mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2, wypłaca się na podstawie umowy zawartej między dyrektorem oddziału rejonowego Agencji a osoba uprawnioną.

2. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego wynosi 3% wartości przysługującej kwatery za każdy rok podlegający zaliczeniu do wysługi lat, od której jest uzależniona wysokość uposażenia według stopnia wojskowego. Wartość przysługującej kwatery stanowi iloczyn maksymalnej powierzchni

mieszkalnej należnej osobie uprawnionej do kwatery w dniu przyznania ekwiwalentu przez wskaźnik 1,66 i cenę 1 m² powierzchni użytkowej kwatery. Wysokość ekwiwalentu nie może być niższa niż 45% i wyższa niż 80% wartości przysługującej kwatery.

3. Dla osób, o których mowa w art. 23 ust. 1 i 2, przyjmuje się wysługę lat ustaloną na dzień zwolnienia z zawodowej służby wojskowej lub śmierci żołnierza zawodowego.

4. Cenę 1 m² powierzchni użytkowej kwatery ustala się według średnich cen rynkowych zakupu lokalu mieszkalnego w danym garnizonie w dniu przyznania ekwiwalentu.

5. Ekwiwalent pieniężny wypłaca się według średniej ceny rynkowej 1 m² powierzchni użytkowej, w miejscowości pełnienia służby lub zamieszkania, chyba że osoba uprawniona, o której mowa w art. 23 ust. 1 i 2, udokumentuje zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych w innej miejscowości. W takim wypadku ekwiwalent wypłaca się według cen stosowanych w tej miejscowości.

6. Wypłacony ekwiwalent pieniężny podlega zabezpieczeniu do czasu, gdy żołnierz spełni warunki do uzyskania świadczeń emerytalnych.

7. Żołnierz zawodowy, który otrzymał ekwiwalent pieniężny i został zwolniony z zawodowej służby wojskowej bez zachowania prawa do kwatery, jest obowiązany zwrócić otrzymany ekwiwalent według stawek obowiązujących w dniu zwolnienia z zawodowej służby wojskowej, w wypadku zwolnienia:

- 1) w okresie służby obowiązkowej — w całości,
- 2) po tym okresie — za lata kalendarzowe brakujące do nabycia uprawnień emerytalnych.

8. Zwrot ekwiwalentu pieniężnego w innych wypadkach niż określone w ust. 7 nie daje osobie, która z niego skorzystała, prawa do przydziału kwatery, choćby nawet żołnierz został przeniesiony do innej miejscowości.

9. Ekwiwalent pieniężny nie przysługuje osobie uprawnionej, która zajmuje lokal mieszkalny w zasobach gminy lub zakładu pracy, jeżeli lokalu tego nie przekaze do dyspozycji gminy lub zakładu pracy.

Art. 48. 1. Żołnierze zawodowi zamieszkujący, za zgodą dowódcy jednostki, w innej miejscowości i dojeżdżający do miejscowości, w której stale pełnią służbę, otrzymują zwrot kosztów dojazdu najdogodniejszym publicznym środkiem transportu, jeżeli organy wojskowe nie wykupiły uprawnień do bezpłatnych przejazdów tym środkiem.

2. Minister Obrony Narodowej, w drodze rozporządzenia, określi szczegółowe zasady oraz tryb zwrotu kosztów dojazdu do miejscowości, w której pełnią służbę żołnierze zawodowi.

Rozdział 5

Zakwaterowanie tymczasowe żołnierzy zawodowych

Art. 49. 1. Świadczenie finansowe umożliwiające pokrycie kosztów najmu lokalu mieszkalnego przysługuje:

- 1) żołnierzowi zawodowemu w służbie stałej:
 - a) posiadającemu członków rodziny, których uwzględnia się przy ustalaniu przysługującej mu powierzchni mieszkalnej kwatery, jeżeli Agencja nie może mu przydzielić odpowiedniej kwatery lub zapewnić tymczasowego zakwaterowania z rodziną,
 - b) nie posiadającemu członków rodziny, jeżeli Agencja nie może mu przydzielić odpowiedniej kwatery lub zapewnić zakwaterowania w internacie;
- 2) żołnierzowi zawodowemu w służbie kontraktowej posiadającemu członków rodziny w rozumieniu art. 26 ust. 2.

2. Warunkiem przyznania świadczenia finansowego jest:

- 1) zawarcie umowy najmu lokalu z właścicielem lub umowy podnajmu z najemcą,
- 2) zwolnienie przez żołnierza zawodowego dotychczas zajmowanej kwatery, jeżeli ją posiada.

3. Świadczenie finansowe nie przysługuje żołnierzowi zawodowemu w służbie stałej, jeżeli otrzymał ekwiwalent pieniężny, o którym mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2.

4. Wysokość świadczenia finansowego określa się na podstawie średnich kosztów najmu w danym garnizonie lokalu mieszkalnego odpowiadającego uprawnieniom żołnierza. Koszty najmu pomniejsza się o należność, jaką uiszczalby żołnierz, gdyby ten lokal był kwaterą, nie więcej jednak niż wynika to z umowy.

5. Decyzję o przyznaniu i wysokości świadczenia finansowego podejmuje, na wniosek żołnierza, dyrektor oddziału terenowego Agencji.

6. Minister Obrony Narodowej, w drodze rozporządzenia, określi szczegółowe zasady ustalania wysokości oraz tryb przyznawania świadczenia finansowego.

Art. 50. 1. Na zakwaterowanie tymczasowe przeznacza się:

- 1) internaty garnizonowe,
- 2) kwatery zastępcze,
- 3) inne pomieszczenia mieszkalne.

2. Internat garnizonowy jest to wyodrębniony budynek lub zespół pomieszczeń mieszkalnych stanowiących organizacyjną całość, przeznaczony na zakwaterowanie tymczasowe.

3. Kwaterą zastępczą jest kwatera o powierzchni mieszkalnej mniejszej od minimalnej normy tej powierzchni przysługującej żołnierzowi zawodowemu.

4. W szczególnie uzasadnionych wypadkach kwatery o niskim standardzie technicznym i użytkowym mogą być przydzielane jako kwatery zastępcze, również w razie przekroczenia normy, o której mowa w ust. 3.

Art. 51. 1. Uprawnienie do zakwaterowania tymczasowego w internacie garnizonowym, bez członków rodziny, przysługuje:

- 1) żołnierzowi zawodowemu w służbie stałej, w tym pełniącemu ją w okresie próbnym,
- 2) żołnierzowi zawodowemu w służbie kontraktowej,
- 3) żołnierzowi odbywającemu okresową służbę wojskową,
- 4) pracownikowi wojska zamieszkałemu w miejscowości dalszej niż pobliska.

2. Uprawnienie określone w ust. 1 nie przysługuje, jeżeli żołnierz lub członek jego rodziny uwzględniany przy ustalaniu przysługującej powierzchni mieszkalnej kwatery zajmuje w miejscu pełnienia służby lub w miejscowości pobliskiej kwaterę albo inny lokal mieszkalny.

3. Uprawnienie do zakwaterowania w internacie przysługuje przez czas pełnienia służby w garnizonie, nie dłużej jednak niż do 30 dni od daty doręczenia prawomocnej decyzji o przydziale kwatery lub uzyskania innego lokalu mieszkalnego.

4. Dyrektor oddziału terenowego Agencji może, w miarę istniejących możliwości, zakwaterować w internacie garnizonowym dziecko osoby uprawnionej do kwatery lub pracownika wojska, pobierające naukę poza miejscem zamieszkania, nie będącym miejscowością pobliską.

Art. 52. 1. W wypadku niemożliwości zapewnienia żołnierzowi miejsca w internacie, dyrektor oddziału terenowego Agencji kwatruje uprawnionego żołnierza w kwaterze zastępczej lub w innym pomieszczeniu mieszkalnym.

2. Na wniosek żołnierza zawodowego w służbie stałej, uprawnionego do zakwaterowania w internacie, dyrektor

oddziału terenowego Agencji może tymczasowo zakwaterować go, wraz z członkami rodziny uwzględnianymi przy ustalaniu przysługującej powierzchni mieszkalnej kwatery, w kwaterze zastępczej.

3. Dyrektor oddziału terenowego Agencji może, w miarę posiadanych możliwości, zakwaterować żołnierza zawodowego w służbie kontraktowej, posiadającego członków rodziny, w innym pomieszczeniu mieszkalnym wykorzystanym na zakwaterowanie tymczasowe.

Art. 53. 1. Zakwaterowanie tymczasowe jest odpłatne. Z opłaty są zwolnieni żołnierze, którzy posiadają członków rodziny uwzględnianych przy ustalaniu przysługującej powierzchni mieszkalnej kwatery i zostali przeniesieni do miejscowości dalszej niż pobliska.

2. Minister Obrony Narodowej, w drodze zarządzenia, określi szczegółowe zasady zakwaterowania tymczasowego i odpłatności za to zakwaterowanie, a także szczegółowe zasady przeznaczania kwatery i innych pomieszczeń mieszkalnych na zakwaterowania tymczasowe.

Art. 54. 1. Agencja, w miarę potrzeby, prowadzi hotele garnizonowe przeznaczone na krótkotrwałe zakwaterowanie tymczasowe żołnierzy zawodowych i pracowników wojska, związane z czasowym wykonywaniem obowiązków służbowych w danej miejscowości lub pobytem tych żołnierzy lub pracowników w danej miejscowości z innego powodu, jak również na zakwaterowanie czasowe innych osób.

2. Minister Obrony Narodowej, w drodze zarządzenia, określi szczegółowe zasady i tryb tworzenia, prowadzenia i likwidacji hoteli garnizonowych.

Rozdział 6

Sprzedaż osobnych kwatery stałych i lokali mieszkalnych

Art. 55. 1. Sprzedaż kwatery lub lokali mieszkalnych znajdujących się w budynkach będących w zasobach Agencji następuje na zasadach obowiązujących przy sprzedaży lokali mieszkalnych Skarbu Państwa, ze zmianami wynikającymi z przepisów ustawy.

2. Nie podlegają sprzedaży kwatery lub lokale mieszkalne:

- 1) znajdujące się w budynkach położonych na wojskowych terenach zamkniętych,
- 2) przeznaczone, na podstawie decyzji dyrektora oddziału rejonowego Agencji, na zakwaterowanie całości lub części kadry określonej jednostki wojskowej,
- 3) funkcyjne,
- 4) w okresie trzech lat od daty oddania budynku do eksploatacji.

Art. 56. 1. Prawo do nabycia zajmowanej kwatery lub lokalu mieszkalnego przysługuje:

- 1) osobom uprawnionym, które zajmują kwaterę na podstawie decyzji o przydziale,
- 2) pracownikom wojska, z wyjątkiem pracowników, którym przydzielono lokal mieszkalny na czas pracy na określonym stanowisku,
- 3) osobom innym niż wymienione w pkt 1 i 2, które zajmują lokal mieszkalny na podstawie decyzji o przydziale lokalu na czas nie oznaczony lub umowy najmu.

2. Osoba, która z mocy przepisów prawa jest obowiązana zwolnić zajmowaną kwaterę lub lokal mieszkalny, nie jest uprawniona do nabycia tej kwatery lub lokalu mieszkalnego.

Art. 57. 1. Sprzedaży kwatery lub lokali mieszkalnych dokonuje w drodze umowy dyrektor oddziału rejonowego Agencji, na wniosek osoby uprawnionej lub najemcy, jeżeli kwatery lub lokal mieszkalny jest położona w budynku wytypowanym do sprzedaży.

2. Dyrektor oddziału rejonowego Agencji ustala wykazy budynków, w których kwatery lub lokale mieszkalne są przeznaczone do sprzedaży.

Art. 58. 1. Sprzedaż kwatery lub lokali mieszkalnych następuje po cenie ustalonej na zasadach określonych w ustawie o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości, pomniejszonej o 3% za każdy rok podlegający zaliczeniu do wysługi lat, od której uzależniona jest wysokość uposażenia według stopnia wojskowego, nie więcej niż o 80% tej ceny.

2. Jeżeli powierzchnia użytkowa zajmowanej kwatery jest większa od należnej, do pomniejszenia przyjmuje się należną maksymalną powierzchnię użytkową, obliczoną w sposób określony w art. 47 ust. 2.

3. Kwota odpowiadająca wysokości pomniejszenia, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie może być niższa niż 45%, z tym że do czasu spełnienia przez żołnierza warunków uzyskania świadczeń emerytalnych kwota ta podlega zabezpieczeniu.

4. Dla osób, o których mowa w art. 23 ust. 1 i 2, przyjmuje się wysługę lat ustaloną na dzień zwolnienia z zawodowej służby wojskowej lub śmierci żołnierza zawodowego.

5. W wypadku zwolnienia żołnierza z zawodowej służby wojskowej bez zachowania prawa do kwatery, który nabył zajmowaną kwaterę na warunkach określonych w ust. 3, stosuje się odpowiednio przepis art. 47 ust. 7.

6. Na wniosek nabywcy kwatery lub lokalu mieszkalnego należność z tytułu sprzedaży może być rozłożona na raty roczne w okresie do 5 lat, według zasad określonych w przepisach o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.

7. Jeżeli nabywca kwatery lub lokalu mieszkalnego dokona jednorazowej pełnej wpłaty należności z tytułu jej nabycia, uzyskuje bonifikatę w wysokości 5% ceny nabycia.

8. Minister Obrony Narodowej, w drodze rozporządzenia, określi szczegółowe zasady i tryb sprzedaży osobnych kwatery stałych.

Art. 59. 1. W wypadku nabycia kwatery i lokali mieszkalnych przez wszystkich lokatorów w danym budynku, osoby nie uprawnione do kwatery uzyskują bonifikatę w cenie sprzedaży w wysokości 65% należności za zajmowany lokal mieszkalny. Przepis art. 58 ust. 7 stosuje się odpowiednio.

2. Jeżeli bonifikata ustalona na podstawie art. 58 jest niższa od określonej w ust. 1, osoba uprawniona otrzymuje bonifikatę wyższą. Przepis art. 58 ust. 3 i 7 stosuje się odpowiednio.

Art. 60. 1. Do czasu przekazania nabywcom kwatery lub lokali mieszkalnych budynku mieszkalnego wraz z gruntem i związaną z nim infrastrukturą techniczną stosuje się przepis o własności lokali.

2. W wypadku utworzenia przez nabywców spółdzielni, dyrektor oddziału rejonowego Agencji może przekazać, w drodze umowy, nieodpłatnie, na własność spółdzielni urządzenia wchodzące w skład infrastruktury związanej z budynkami.

3. Spółdzielni, o której mowa w ust. 2, przysługuje dotacja z budżetu państwa na częściowe pokrycie kosztów związanych z dostawą energii cieplnej na potrzeby centralnego ogrzewania i ciepłej wody, na zasadach określonych w przepisach dla spółdzielni mieszkaniowych.

Art. 61. Osoby, które stały się właścicielami kwatery lub lokali mieszkalnych, ponoszą koszty utrzymania nabytego lokalu mieszkalnego na zasadach określonych w przepisach o własności lokali.

Rozdział 7

Zakwaterowanie przejściowe

Art. 62. 1. Zakwaterowanie przejściowe następuje w razie konieczności czasowego rozmieszczenia jednostek wojskowych, żołnierzy i pracowników wojska zatrudnionych w tych jednostkach oraz osób towarzyszących Siłom Zbrojnym, a także magazynowania lub przechowywania urządzeń, uzbrojenia, środków materiałowych i sprzętu wojskowego — poza budynkami, lokalami i gruntami przeznaczonymi na zakwaterowanie stałe.

2. Zakwaterowanie przejściowe następuje w szczególności w razie:

- 1) ćwiczeń, przemarszów lub przewozów wojska,
- 2) podróży służbowych lub czasowego wykonywania obowiązków przez żołnierzy i pracowników wojska poza stałym miejscem służby lub pracy,
- 3) wprowadzenia stanu wyjątkowego lub wojennego, ogłoszenia mobilizacji albo w czasie wojny.

Art. 63. Zajęciu na zakwaterowanie przejściowe podlegają nieruchomości Skarbu Państwa lub gminy, a w szczególnych wypadkach nieruchomości będące własnością innych osób prawnych lub fizycznych.

Art. 64. 1. Nie podlegają zajęciu na zakwaterowanie przejściowe nieruchomości:

- 1) Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej oraz Służby Więziennej,
- 2) państwowych jednostek organizacyjnych wykonujących zadania szczególnie ważne dla obronności lub bezpieczeństwa państwa,
- 3) objęte ochroną ogólną w rozumieniu Konwencji haskiej z dnia 14 maja 1954 r. o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego; zajęcie tych nieruchomości może nastąpić jedynie za zgodą właściwego organu służby konserwatorskiej,
- 4) oznakowane i objęte ochroną w rozumieniu Protokołu dodatkowego do Konwencji genewskich z dnia 12 sierpnia 1949 r. o ochronie ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych — przeznaczone do ochrony ludności cywilnej,
- 5) szkół wyższych lub jednostek badawczo-rozwojowych,
- 6) przeznaczone do wykonywania kultu religijnego,
- 7) w których mają siedzibę domy pomocy społecznej,
- 8) użytkowane przez:
 - a) obce misje dyplomatyczne i specjalne oraz urzędy konsularne,
 - b) członków personelu dyplomatycznego obcych misji dyplomatycznych i specjalnych oraz personelu konsularnego,
 - c) członków personelu administracyjnego i technicznego oraz członków personelu służby obcych misji dyplomatycznych i specjalnych oraz urzędów konsularnych, jeżeli nie są obywatelami polskimi i nie posiadają w Rzeczypospolitej Polskiej stałego miejsca zamieszkania — pod warunkiem wzajemności,
 - d) inne osoby lub instytucje międzynarodowe korzystające z immunitetów lub przywilejów dyplomatycznych albo konsularnych na mocy ustaw, umów międzynarodowych, a także powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych.

2. Zakłady opieki zdrowotnej i weterynaryjne mogą być zajęte wyłącznie na potrzeby wojskowej służby zdrowia lub wojskowej służby weterynaryjnej.

3. Nie podlegają zajęciu grunty podlegające szczególnym formom ochrony przyrody w rozumieniu przepisów

o ochronie przyrody, z wyjątkiem wypadków, o których mowa w art. 62 ust. 2 pkt 3 niniejszej ustawy.

Art. 65. Nieruchomości zajęte na zakwaterowanie przejściowe podlegają zwolnieniu nie później niż w ciągu 6 miesięcy od dnia ich zajęcia. Ograniczenia tego nie stosuje się w razie wprowadzenia stanu wojennego, ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

Art. 66. Zajęcie nieruchomości na zakwaterowanie przejściowe następuje na podstawie:

- 1) decyzji administracyjnej wydanej przez:
 - a) kierownika rejonowego organu rządowej administracji ogólnej — w stosunku do nieruchomości Skarbu Państwa, z zastrzeżeniem lit.c) oraz d),
 - b) wójta (burmistrza, prezydenta miasta) — w stosunku do nieruchomości stanowiących własność gminy,
 - c) dyrektora regionalnej dyrekcji lasów państwowych — w stosunku do obiektów i gruntów leśnych Skarbu Państwa będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe”,
 - d) Prezesa Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa — w stosunku do nieruchomości rolnych Skarbu Państwa wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa,
- 2) pisemnej umowy zawartej przez organ wojskowy z osobą fizyczną lub prawną będącą właścicielem nieruchomości.

Art. 67. 1. Decyzję w sprawie zakwaterowania przejściowego organ wydaje na wniosek właściwego organu wojskowego.

2. Wniosek powinien zawierać nazwę lub numer jednostki wojskowej, ilość i rodzaj nieruchomości, czas trwania zakwaterowania oraz termin jego rozpoczęcia i zakończenia.

Art. 68. Zajęcie nieruchomości następuje po uprawnieniu się decyzji. Przejęcie i zwrot nieruchomości odbywa się na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego.

Art. 69. 1. Przepisów art. 66—68 nie stosuje się w razie wprowadzenia stanu wyjątkowego i wojennego, ogłoszenia mobilizacji oraz w czasie wojny.

2. Zajęcie nieruchomości na zakwaterowanie przejściowe w sytuacjach, o których mowa w ust. 1, następuje na podstawie pisemnej decyzji dowódcy jednostki wojskowej, określającej nieruchomości zajęte na zakwaterowanie przejściowe, a także czas jego trwania. Decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności i doręcza się ją właścicielowi nieruchomości.

Art. 70. 1. Należność za zakwaterowanie przejściowe ustala się w drodze umowy z właścicielem nieruchomości przy uwzględnieniu cen rynkowych na danym terenie.

2. Należność wypłaca się właścicielowi nieruchomości po zakończeniu zakwaterowania przejściowego w terminie do 30 dni od dnia zwolnienia nieruchomości. W wypadku gdy zakwaterowanie przejściowe trwa dłużej niż miesiąc, należność wypłaca się co miesiąc z dołu.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się w razie wprowadzenia stanu wyjątkowego i wojennego, ogłoszenia mobilizacji oraz w czasie wojny; w takich wypadkach zasady i tryb wypłacania należności za zakwaterowanie przejściowe określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

Art. 71. 1. Wokół nieruchomości zajętych na zakwaterowanie przejściowe może być utworzona strefa niebezpieczeństwa na podstawie decyzji wojewody, wydanej na wniosek dowódcy jednostki wojskowej korzystającej z tego zakwaterowania.

2. Strefą niebezpieczeństwa jest obszar gruntu, na którym występuje czasowe zagrożenie zdrowia lub życia osób w niej przebywających, w związku z działaniami wojskowymi.

3. W strefie niebezpieczeństwa obowiązuje zakaz wstępu dla osób nieuprawnionych.

4. W razie objęcia strefą niebezpieczeństwa obszarów zamieszkałych, można zarządzić ewakuację z niej mieszkańców na czas, na jaki obszary te są uznane za strefę niebezpieczeństwa.

5. Decyzja o utworzeniu strefy niebezpieczeństwa powinna określać obszar tej strefy, sposób jej oznaczenia i termin czasowej ewakuacji z niej mieszkańców.

6. O utworzeniu strefy niebezpieczeństwa na obszarach zamieszkałych i wprowadzeniu obowiązku czasowej ewakuacji oraz zakazu wstępu na ten obszar właściwy wójt (burmistrz, prezydent miasta) jest obowiązany poinformować mieszkańców.

Art. 72. 1. W razie utworzenia strefy niebezpieczeństwa, rejonowy organ rządowej administracji ogólnej zapewnia pomieszczenia zastępcze dla mieszkańców czasowo ewakuowanych z tej strefy oraz organizuje ich przeniesienie do tych pomieszczeń.

2. Mienie pozostawione przez mieszkańców, po uprzednim protokólnym przejęciu, zabezpiecza jednostka wojskowa, która zajmuje teren objęty tą strefą.

3. Środki transportu niezbędne do ewakuacji mieszkańców i ich mienia ruchomego dostarcza jednostka wojskowa.

4. Zwrot mienia zabezpieczonego przez jednostkę wojskową następuje na podstawie protokołu.

Art. 73. 1. Za szkody wyrządzone w związku z zajęciem nieruchomości na zakwaterowanie przejściowe lub z utworzeniem strefy niebezpieczeństwa odpowiedzialność ponosi jednostka wojskowa, o której mowa w art. 72 ust. 2.

2. Za szkodę, o której mowa w ust. 1, uważa się szkodę w mieniu znajdującym się na nieruchomości zajętej na zakwaterowanie przejściowe oraz powstałą wskutek przymusowej ewakuacji z terenu objętego strefą niebezpieczeństwa lub w mieniu pozostającym w tej strefie.

3. Roszczenie o odszkodowanie ulega przedawnieniu po upływie 3 lat od dnia, w którym szkoda została wyrządzona.

Art. 74. 1. Postępowanie o odszkodowanie wszczyna się na wniosek poszkodowanego.

2. Wniosek o odszkodowanie składa się do dowódcy jednostki wojskowej, która wyrządziła szkodę, a jeżeli miejsce postoju tej jednostki nie jest znane — do dowódcy okręgu wojskowego właściwego ze względu na miejsce powstania szkody.

3. Niezwłocznie po otrzymaniu wniosku o odszkodowanie dowódca jednostki wojskowej zarządza przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego.

4. Z przebiegu postępowania wyjaśniającego sporządza się protokół, który powinien w szczególności zawierać:

- 1) opis stanu faktycznego z określeniem rodzaju, rozmiaru i wielkości szkody oraz miejsce i datę jej powstania albo stwierdzenie, że szkoda nie powstała,
- 2) określenie wysokości proponowanego odszkodowania.

5. Protokół podpisuje osoba prowadząca postępowanie wyjaśniające oraz poszkodowany.

Art. 75. 1. Przed wydaniem decyzji dowódca jednostki wojskowej powinien dążyć do zawarcia z poszkodowanym ugody określającej wielkość szkody i sposób jej naprawienia.

2. Naprawienie szkody może nastąpić przez przywrócenie stanu poprzedniego lub zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej.

Art. 76. 1. W razie niezawarcia ugody, dowódca jednostki wojskowej wydaje decyzję o sposobie załatwienia wniosku o odszkodowanie.

2. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, w terminie miesiąca od daty doręczenia, a także w wypadku niewydania jej przez organ wojskowy w terminie trzech miesięcy od dnia zgłoszenia wniosku o przyznanie odszkodowania, poszkodowany może dochodzić roszczeń na drodze postępowania sądowego.

Art. 77. Przepisów art. 73—76 nie stosuje się w okresie obowiązywania stanu wyjątkowego i wojennego oraz w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

Art. 78. W czasie podróży służbowych i czasowego wykonywania obowiązków poza stałym miejscem służby lub pracy żołnierze i pracownicy wojska korzystają z zakwaterowania w służbowych pokojach noclegowych, hotelach garnizonowych lub w innych placówkach hotelarskich, a w razie braku takich możliwości — z zakwaterowania przejściowego na zasadach określonych w niniejszym rozdziale.

Rozdział 8

Przepisy karne

Art. 79. Kto narusza zakaz wstępu na teren zajęty na zakwaterowanie Sił Zbrojnych lub na teren objęty strefą niebezpieczeństwa, podlega karze grzywny.

Art. 80. 1. Kto wbrew przepisom ustawy zajmuje samowolnie kwaterę lub lokal mieszkalny albo oddaje je w podnajem lub użycza, podlega karze grzywny.

2. Osoba przebywająca w kwaterze lub lokalu mieszkalnym, która w sposób złośliwy lub uporczywy zakłóca osobom zamieszkującym w danym budynku korzystanie z zajmowanego lokalu mieszkalnego lub pomieszczeń przynależnych do tego lokalu, podlega karze grzywny.

3. Kto, będąc obowiązany do zwolnienia zajmowanej kwatery lub lokalu mieszkalnego, opuszcza je bez zawiadomienia o tym Agencji, podlega karze grzywny.

Art. 81. 1. Kto nie stosuje się do decyzji organu w sprawie oddania na zakwaterowanie przejściowe nieruchomości albo w sprawie usunięcia mieszkańców z terenu objętego strefą niebezpieczeństwa, podlega karze grzywny.

2. Tej samej karze podlega, kto uniemożliwia lub utrudnia korzystanie z nieruchomości zajętych na zakwaterowanie przejściowe.

Art. 82. Orzekanie w sprawach o wykroczenia określone w art. 79—81 następuje w trybie przepisów o postępowaniu w sprawach o wykroczenia. Żołnierze odpowiadają za te czyny na zasadach określonych w przepisach o dyscyplinie wojskowej.

Rozdział 9

Przepisy szczególne, przejściowe i końcowe

Art. 83. 1. Minister Obrony Narodowej, w drodze rozporządzenia, określi:

- 1) szczegółowe zasady i tryb administrowania kwaterami i lokalami mieszkalnymi przez Agencję,
- 2) szczegółowy tryb postępowania w sprawach przekwaterowania żołnierzy i innych osób zamieszkujących w kwaterach lub lokalach mieszkalnych oraz ustalania kosztów przekwaterowania,
- 3) szczegółowe warunki i tryb oddawania w najem lokali mieszkalnych pracownikom zatrudnionym w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej oraz zwalniania tych lokali.

2. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może określić szczegółowe zasady i tryb postępowania w sprawach zakwaterowania przejściowego.

3. Ministrowie Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz Obrony Narodowej, w drodze rozporządzenia, mogą określić szczegółowe zasady udostępniania lasów i związanych z nimi nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa na potrzeby zakwaterowania Sił Zbrojnych oraz szczegółowe zasady korzystania z tych lasów i prowadzenia na nich gospodarki leśnej.

Art. 84. 1. Uprawnienia przewidziane w art. 1 ust. 2, art. 22 ust. 4, art. 26 ust. 7, art. 28 ust. 6, art. 35 ust. 3, art. 39 ust. 3, art. 48 ust. 2, art. 49 ust. 6, art. 53 ust. 2, art. 54 ust. 2, art. 58 ust. 8 oraz art. 83 ust. 1 i 3 przysługują odpowiednio Ministrowi Spraw Wewnętrznych w stosunku do żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową w podporządkowanych mu jednostkach wojskowych oraz emerytów, rencistów wojskowych i członków ich rodzin.

2. Minister Spraw Wewnętrznych może, w odniesieniu do zasobów mieszkaniowych będących w zarządzie podporządkowanych mu jednostek wojskowych, powołać jednostkę organizacyjną działającą na zasadach określonych w rozdziale 3. W takim wypadku Ministrowi Spraw Wewnętrznych przysługują uprawnienia określone w art. 8 ust. 2, art. 9 ust. 1, art. 11 ust. 2, art. 12, art. 16 ust. 2, art. 19 ust. 2 pkt 4 i ust. 6 oraz art. 20 ust. 2.

Art. 85. Do lokali mieszkalnych przydzielonych na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów pracownikom jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej oraz osobom nieuprawnionym do kwater stosuje się przepisy o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 86. 1. Jeżeli gmina lub zakład pracy dokonuje sprzedaży lokalu mieszkalnego zajmowanego przez osobę uprawnioną do kwatery i udzieli jej ulgi lub obniżki w cenie nabycia w wysokości niższej niż wynikająca z art. 58 ust. 1, na wniosek zainteresowanego, Agencja przekazuje tę różnicę właściwej gminie lub zakładowi pracy.

2. Do ustalenia różnicy, o której mowa w ust. 1, przyjmuje się cenę 1 m² wskazaną przez sprzedającego.

Art. 87. 1. Pomoc finansowa przyznana na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów stanowi ekwiwalent pieniężny, o którym mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2.

2. Osobie, która otrzymała pomoc finansową na budownictwo mieszkaniowe na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów i zajmuje w dniu wejścia ustawy w życie lokal spółdzielczy o powierzchni mieszkalnej mniejszej od przysługującej minimalnej normy, wypłaca się ekwiwalent pieniężny w wysokości odpowiadającej różnicy między zajmowaną powierzchnią a powierzchnią przysługującą, według zasad określonych w art. 47.

Art. 88. 1. Przepisów art. 24 ust. 3 i 4 nie stosuje się do żołnierzy zawodowych pełniących czynną służbę wojskową jako służbę stałą przed dniem wejścia ustawy w życie.

2. Żołnierze zawodowi, którzy w dniu wejścia ustawy w życie pobierają równoważnik pieniężny, o którym mowa w art. 27 ust. 1 ustawy powołanej w art. 93 ust. 1, zachowują prawo do jego otrzymywania do czasu zrealizowania uprawnień wynikających z art. 24 ust. 1 lub 2.

3. Przepis art. 55 ust. 2 pkt 4 stosuje się również do budynków oddanych do eksploatacji przed dniem wejścia ustawy w życie.

Art. 89. Do czasu uregulowania w odrębnej ustawie form zadośćuczynienia z tytułu utraty mienia i zasad przywracania własności osobom, które na podstawie art. 81 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz.U. z 1991 r. Nr 30, poz. 127, Nr 103, poz. 446, Nr 107, poz. 464, z 1993 r. Nr 47, poz. 212 i Nr 131, poz. 629 oraz z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 31, poz. 118, Nr 84, poz. 384, Nr 85, poz. 388, Nr 89, poz. 415 i Nr 123, poz. 601) złożyły wniosek o zaliczenie wartości nieruchomości pozostawionej poza granicami kraju w związku z wojną rozpoczętą w 1939 r., nie zalicza się wartości tego mienia na pokrycie ceny sprzedaży nieruchomości wchodzących w skład zasobu Agencji, jeżeli osoby te skorzystały z pomniejszenia ceny sprzedaży, o której mowa w art. 58, w wysokości równej lub wyższej od wartości tego mienia.

Art. 90. W ustawie z dnia 31 stycznia 1989 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. Nr 4, poz. 23 i Nr 74, poz. 443, z 1992 r. Nr 21, poz. 86 oraz z 1993 r. Nr 11, poz. 50) w art. 3 w ust. 1 w pkt 5 dodaje się lit. c) w brzmieniu:

„c) umowy sprzedaży osobnych kwater stałych i lokali mieszkalnych, których stroną jest Wojskowa Agencja Mieszkaniowa.”

Art. 91. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 1993 r. Nr 106, poz. 482 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 1, poz. 2, Nr 43, poz. 163, Nr 80, poz. 368, Nr 87, poz. 406, Nr 90, poz. 419, Nr 113, poz. 547, Nr 123, poz. 602 i Nr 127, poz. 627 oraz z 1995 r. Nr 5, poz. 25) w art. 17 w ust. 1 po pkt 4h dodaje się pkt 4i w brzmieniu:

„4i) dochody Wojskowej Agencji Mieszkaniowej uzyskane z gospodarki zasobami mieszkaniowymi i z innych źródeł — w części przeznaczonych na cele związane z budownictwem i gospodarką zasobami mieszkaniowymi oraz internatowo-hotelowymi,”

Art. 92. W ustawie z dnia 2 lipca 1994 r. o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. Nr 105, poz. 509) w art. 2 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepisów ustawy nie stosuje się, z wyjątkiem rozdziału 6, do lokali mieszkalnych będących w dyspozycji jednostek organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministrów Obrony Narodowej i Spraw Wewnętrznych oraz Ministra Sprawiedliwości w zakresie Służby Więziennej.”

Art. 93. 1. Traci moc ustawa z dnia 20 maja 1976 r. o zakwaterowaniu sił zbrojnych (Dz. U. z 1992 r. Nr 5, poz. 19 i z 1994 r. Nr 10, poz. 36), z zastrzeżeniem art. 94 ust. 2.

2. Do czasu zrealizowania uprawnień, o których mowa w art. 88 ust. 2, zachowują moc dotychczas obowiązujące przepisy dotyczące równoważnika pieniężnego.

3. Dotychczasowe przepisy wykonawcze zachowują moc do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy, jeżeli nie są z nią sprzeczne, z zastrzeżeniem ust. 2.

Art. 94. 1. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Przepisy rozdziałów 4—6 oraz art. 86—91 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1996 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*